

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:

Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele Birouri de anșură:
In Viena: M. Dukes, Heinrich Eckstein, Rudolf Mosse, A. Oppels Nachfolger; Anton Oppels, J. Danneberg, in Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; In București: Agenția Hossas; Succursala de România; in Hamburg: Karolyi & Liebmann.

Prețurile inserțiilor: o seriă normală pe o coloană 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate ofițele poștale din țară și din afară și la dd. colectari.

Abonamentul pentru Brașov

a administrațiune, piața mare, Tergulul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună oșemplară 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atâtă abonamentele câtă și inserțiunile suntă a se plăti înainte.

Nr. 72.

Brașov, Vineri, 31 Martie (12 Aprilie)

1895.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.

se deschide nou abonament
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii foilor noastre.

Prețurile abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
pe șase luni 20 "
pe trei luni 10 "

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 8 franci
pe șase luni 4 "

Abonarea se poate face mai ușor
prin **mandate postale.**

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”

Sașii și sistemul domnitorului!

Brașov, 30 Martie v. 1895.

Am făcut amintire, în numărul nostru de ieri, de un articol al lui f. Sașilor tineri seu „verđi”, — cum le place mai bine a se numi, ca să nu fiă confundat cu „Sașii tineri” (Iugsachsen) de odinioară, cari făceau frățietate cu Ungurii — în care se esplică în deosebi de ce și în ce înțelesu nisuescu ei la o schimbare a sistemului de guvernare și în care se espun și motivele, cari, după ei, pledază, și din punctul de vedere al unei mai grabnice soluțiuni a cestiunei naționalităților, pentru ieșirea deputaților sași din partida guvernului și constituirea lor ca grup deosebit naționalist.

Vcimă se revenim adă asupra espunerilor numitei foi, pentru că ele ating și cestiuni de interes general.

Trebuie înainte de tôte se ne intereseze a sci cum își inchipuescu Sașii „verđi” lupta în contra actualului sistem de guvernare.

„Kronstädter Ztg.” are dreptate, când dice, că mișcarea naționalităților dela noi țintesc la schimbarea sistemului de guvernare, care este punctul cardinal, împrejurul căruia se învârtesc cestiunea naționalităților. Dără definiția, ce o dă acestei schimbări de sistem nu numai că nu corespunde nisuințelor generale ale naționalităților, ci face chiar și pentru Sași iluzoriă acea schimbare dorită.

„Sub schimbarea de sistem — dice numita f. — nu este a se înțelege, decât delăturarea pseudo-liberalismului domnitor maghiar-șovinist și inaugurarea unui sistem de guvernare, care să facă deplină dreptate naționalităților nemaghiare dându-le spațiul de lege, dără de facto din tôte părțile strimtorat, pentru o mai liberă dezvoltare”.

Acăsta în adevăr este o pretențiune atât de modestă, încâtă cu totu dreptul afirmă „Kronst. Ztg.”, că o astfel de schimbare de sistem nu pôte fi considerată ca îndreptată în contra partidei liberale dela putere, ca atare, ori chiar în contra existenței acesteia.

Li s'a fost făcută adecă Sașilor „verđi” de către antagoniștii lor „moderați” imputarea, că nisuințele lor de schimbare a sistemului aru favorisa multu o schimbare a raporturilor de putere ale factorilor parlamentari, ce ar puté aduce folos numai acelor partide, cari sunt dșmăne pactului dela 1867.

Contra acestei imputări se apără acum „Kr. Ztg.” prin definițiunea de mai sus, asigurându, că „verđii” stau în tôte privințele pe basa progra-

mului populară săsescu dela 1890.

Aici în programul dela 1890 zace marea greutate a situațiunei politice a Sașilor ardeleni și aceia dintre ei, cari voru să facă adă opozițiune nu numai guvernului Banffy, dără și sistemului de guvernare, se isbescu și se voru isbi necontenti de acestu program, care în fond nu cuprinde decât recunoscerea sistemului domnitorului.

E dără clar, că cei ce stau pe basa programului săsescu dela 1890, despre care a susținutu ministru-președinte Banffy, că întră forte bine în cadrul programului partidei guvernamentale maghiare, nu mai poté să dorăscă răsturnarea acesteia partide.

Cum s'ar puté însă, ca rămând și mai departe la putere partida liberală maghiară și nealterându-se constelația factorilor de putere parlamentară, totuși să se schimbe sistemul de guvernare? Acăsta este o enigmă, cu a căreia deslegare ni-a rămas datore „Kronst. Ztg.”

Dacă Sașii „verđi” trecu peste totu ce s'a făcut de către partida liberală maghiară în timp de un pătrar de veac pentru clădirea sistemului actual de maghiarizare forțată și se mulțimescu cu spațiul de dezvoltare, ce li-l garantă legele aduse de ea, cerându numai ca cei dela putere să nu fiă așa de șovinisti ca până acum, atunci, mărturisim, că nu vedem aproape nici o deosebire între aspirațiunile lor și ale Sașilor „moderați”.

Totă deosebirea ar fi numai, că „moderații” cred, că Banffy este omul, care va inaugura acăsta eră lipsită de acelu șovinismu supărăcios, pe când „verđii” n'au nici o încredere intrinsul.

Unde rămâne însă schimbarea sistemului de guvernare, care pare a fi mai mult decât o dorință vagă a Sașilor opoziționali?

Cu programul săsescu dela 1890, care, cum amu dșis, recunșce îndreptățirea sistemului domnitorului, ni-

suințele pentru o schimbare a acăsteia, nu voru ave decât importanța unor dorințe neputinci de a dobândi o tractare mai cruțătoare și mai omenoasă dela cei ce au pânea și cuțitul în mână.

Dacă însă Sașii „verđi” aspiră la mai mult, decât ei mână în mână cu celelalte naționalități dorescu să se creeze o stare de lucruri, care să le pôtă face cu puțință a redobândi egala lor îndreptățire națională, atunci pasul celu dintăiu, ce trebuie s'lu facă, este de a reforma radicalu programul săsescu dela 1890 și de a reclama pentru Sași, ca și pentru celelalte naționalități, restituțiunea *in integrum* a drepturilor lor încălcate.

CRONICA POLITICĂ.

30 Martie.

Scirea cea mai nouă, ce ni-a sosit adă din capitala Ungariei, spune că Kossuth Ferencz e ales deputat. F. maghiară guvernamentală din locu o face cunoscută într'o edițiune separată. Alegerea, cum se șie, s'a făcut la Tapoleza. Candidatul partidei guvernamentale a fost Vörös Laszlo, secretariu de stat în ministeriul de comerciu. Acesta a primit însă numai 963 voturi, pe când pentru Kossuth au votat 1103. Așa dără a fost ales Kossuth Ferencz deputat alu cercului electoral din Tapoleza cu 140 voturi majoritate. Resultatul acesta era de prevădit. Guvernul a pus un contra-candidat și încă un bărbat dintre funcționarii înalți ai ministeriului, ca să spele urechia față cu curtea și să arate, că a făcut totu posibilul spre a împiedeca alegerea lui Kossuth — dără n'a putut, deoarece aparatul seu electoral scie să funcționeze cu succes numai în contra candidaților „partidei populare” maghiare. Față cu Kossuth cei dela cârmă au fost mai liberali și mai îngăduitori, decât față cu conții Zichy și acăsta de sigur, că nu fără de intențiune. O mână spală pe alta.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Amu perdutu!

Narațiune istorică, de Fr. Holzer.

(4) (Urmare).

În dimineața următoare se întruniră toți membrii societății trupei teatrale a lui Shakespeare în palatul dela St.-James. Într'o sală cu decorații vechi era așezată scena. Shakespeare împărtași societărilor sei, că va sosi unu nou actor din sinul nobilimei și-i rugă tot-odată de-a întâmpina pe noulu lor coleg cu cea mai mare politetă.

Actorii i-au promis, că voru face așa.

Într'aceia intră în sală Lady Grafton, îmbrăcată în haine bărbătesci. Shakespeare alergă înainte ei, o bineventă cu tôte cinstea și o presentă actorilor sei cu cuvintele: „Noulu nostru membru”.

— „Imi va fi spre mare onore, domnilor, decât mă veți primi în mijlocul d'vostre”.

Între actorii se produse o mișcare. Toți

se mirau asupra voicii dulci și gingașe a noului membru. Shakespeare prevădu, că aici o amăgire este imposibilă. Elu soia, câtă de pătrunștori erau ochii actorilor, dără și pentru casul acesta elu își avea planul seu gata.

La unu semn alu marelui măestru se începă proba. Actorii se minunau de jocul noului coleg; ba cel ce reprezenta pe Romeo asigurase pe Iulia, că s'a amoresat de ea. Acăsta glumă o întorse Iulia cu una asemenea, dără n'a voit în nici un chip să satisfacă dorinței lui Romeo și să se depună mantaua și palăria. Și tocmai acăsta împrejurare a bătut la ochi tuturor.

Proba se sfirșise.

Lady Maria își luă adio dela noii sei cunoscut, părăsi, însoțită de Shakespeare, sala, ăr afară la stradă se urcă în trăsura ei și plecă acasă. Când Shakespeare se întorse în sală, află pe toți colegii discutând viu unii cu alții asupra noiei Iulie.

— „Mă rămășescu pe dece livre sterling”, striga tocmai unul, „că acăsta Iulia este o fată!”

Cei mai mulți consimțiră cu el.

Shakespeare observă acăsta dispută și se vădu îndemnat de-a întreveni.

— „Amiilor”, dșise el către actorii, „dați-mi cuvântul vostru de onore, că veți păstra unu secret, pe care voescu să vi-l comunicu.”

— „Ți dăm cuvântul”, strigară actorii, cari n'au fost puțin surprinși de vorbele măestruului.

— „Aflăi dără, că noua noastră Iulia este Lady Maria Grafton!”

Toți rămaseră uimiți, dără nu atât asupra scirei, că noua Iulia este o fată, câtă mai mult de aceea, că o damă dintr'una din cele dintăiu familii ale Angliei s'a putut decide a pași pe scena teatrului.

Dără Shakespeare li-a esplicat motivele, ce-au îndemnat pe Lady Grafton a lua acăsta hotărare.

— „Și acum păstrați numai tăcere, iubii amici!”, îi admonia repetit poetul, după care actorii se departară...

În ziua următoare tragedia s'a mai repetat de două-ori; Shakespeare a laudat forte multu ansamblul. Lady Grafton a

fost tractată din partea actorilor cu cea mai mare considerațiune. Purtarea acestora o surprinșe și Shakespeare îi declară, că secretul ei este oșcunoscut actorilor, dără că nu va fi tratat.

A treia-zi se dete reprezentația în prezența curții. În cea mai pompoasă lojă, împodobită cu perlele de damast, tocmai în fața scenei, luase locu regina Elisabeta. Lângă ea ședea Robert de Vereux, conte de Essex. Celelalte loje erau ocupate de nobilimea cea mai de frunte a Angliei și de damele ei. Și cei dintăiu scriitori dramatici, cari au fost invitați la acăsta reprezentația, se infățșaseră.

Acum se dete semnul și cortina se ridică.

Cele dintăiu două scene se sfirșiră și Lady Grafton pași pe scenă, cea dintăiu femeie în Anglia, care utezase a se infățșisa acolo.

Lady Maria era îmbrăcată într'unu minunat costum de nobilă italiană. Frumșetea ei făcu asupra publiculu o puternică impresiune. Ochii tuturor erau îndreptați

Cu privire la solemnitatea inaugurării canalului de Nord, la care, după cum se știe, vor participa și bastimentele române: încrucșătorul „Elisabeta” și bricul „Mircea”, aflăm următoarele amănunte: Bastimentele, care vor trece prin canal, se vor întruni la 19 Iunie pe fluviul Elba, lângă Hamburg, ér trecerea canalului se va efectui la 20 Iunie, la 3 ore dimineața. În ziua de 21 Iunie se va ține parada imperială lângă Rensburg și pe urmă punerea ultimei pietri la gura canalului. Va avea loc apoi o revistă maritimă, la care vor lua parte mai mult de 100 vase de rebel germane și străine. Săra vor fi petreceri pe yachtul imperial „Hohenzollern” și pe vasul cuirasat „Wilhelm”, petreceri, la cari vor fi invitați oficerii tuturor națiunilor.

După cum se anunță din Viena, ministerul comun de rebel stă în pertrac-tări cu fabrica de arme din Știria pentru o liferare mai mare de puscii. Comanda, care are să cuprindă 200.000 de arme, se va face, îndată-ce delegațiunile vor încuviința creditul necesar.

Cestiunea română.

Sub titlul acesta „Budapesti Hir-lap” dela 10 Aprilie se ocupă la loc de frunte cu cartea d-lui Jancsó Benedek „Lupta noastră pentru libertate și tendințele daco-române”, și în legătură cu acesta ține următoarele:

...Nouă în statusquo ne este necondiționată bine. Românului însă numai condiționată, adică numai așa îi este bine, decât poate căpăta Ardélul. Fără de acesta noi îi suntem cel mai declarat inamic, chiar și decât Rusul și Germanul. Aceasta o profesază, până la unul, toți scriitorii lor politici. Din acesta trebuie să ne tragem noi consecuențe valabile. Cine n'a știut-o până acum, o poate învăța din cartea lui Jancsó Benedek.

Dér poate învăța și altă lucru folositor. Poate învăța a lua în serios tendințele române; învăța a stima pe patrioții români și nisuițele lor. Ideia națională română s'a născut tocmăi așa, ca ori și care ideii și curentu, ce seamănă cu ea. A născut-o totu același entuziasm, a hrănit-o totu același idealism, care a luminat redemptarea noastră. N'avem ce face decât tendințele ei sunt contrare înălțării și dorințelor noastre, ba sunt chiar dușmănoase; n'avem ce face, dér trebuie să ne tragem sēma cu această realitate. Națiunea română, care în trecut n'a existat (?), există de vre-o trei-șeci de ani și s'a ridicat în Orientul Europei, ca concurență a Ungariei. Aceasta trebuie să o recunoștem, trebuie să primim concurența, o primim și eluțăm cu conștiință de sine. Problema noastră este, a învăța, ori decât v'e place, a lumina pe Română, că tocmăi așa de puțin n'avem noi de chiamare a străbate spre Nord și Apus, ci

spre mēdă-și, câtu de puțin poate ave elu scopu folositor de-a înainta spre Nord, căci aici numai și-ar sparge capul și și-ar vērșa sângele. Elu trebuie să se îndrepteze spre Sud-ost. Dacă nu se întorcede sine, noi avem chiamarea de-alu întorcede într'acolo (ha, ha!)

Ardélul a fost, este și rămâne frontiera noastră, seu decât nu, și noi numai am fost și n'arăm fi în viitor — ceea-ce s'ar opune invaderat profetiei marelui nostru Séchenyi, profetia imprimată în tōta inima Maghiarului.

Jidanii din Tapolcza și partidul guvernului.

Cu ocaziunea pregătirilor de alegere în Tapolcza s'a întâmplat următorul fapt, pe câtu de nostim, pe atât de caracterisator pentru patrioții „maghiari”.

În 7 l. c. și-a ținut vorbirea-programă candidatului guvernamental, secretarul de stat Ladislau Vörös. După elu vorbiră cătră popor încă mai mulți alți, între cari și unu anumit Franciscu Hertelendy; acesta provocă poporul să nu voteze pentru partida, alu căreia cap și corifeu e acel Carol Eötvös, care s'a făcut renumit prin apărarea Jidanilor din Tisza-Eszlár. La acesta urmă numai decât o scenă turbulentă. Strigăte de „Elăl!” și „Abzug!” rēsunară, așa încât Hertelendy fu constrins a și curma vorbirea. Imprejurarea acesta influență în modu foarte deprimator asupra secretarului de stat Vörös și asupra fișpanului Svastics.

Mulți dintre alegătorii jidani, cari erau să voteze pentru candidatului guvernului, își rupseră penel de pe pălării și aruncară la o parte stēgurile lui Vörös. Dintre 45 alegătorii jidani, cari erau gata să ia parte la banchetul dat în onōra candidatului guvernamental, doar parte numai 4, ér ceilalți rēmaseră dela banchetu și treceră în partida contra-candidatului Kossuth.

Dér acum urmēz ce e mai comic. Pentru de-a repara lucrul, Vörös, însotit de fișpanu, de directorul Bertalan și de toți deputații prezenti merseră în corpore la rabinul suprem din Tapolcza, cu numele Dr. Berthold Singer, se rugară de iertare, și-lu recercară să și pună tōta autoritatea în compēnă, ca Jidani să voteze pentru candidatului guvernului. Rabinul însă arătându cu mână spre portretul lui Kossuth, ce atēra pe unu pārețe din odaia, declară, că nu poate implia dorința domnilor, de-ice elu nu poate să și pună chiamarea sa de pastor sufletos în serviciul unui interes de partid, și elu însuși totdeuna a fost unu fiu alu Ungariei independente și va vota pentru Franciscu Kossuth. (!)

În ziua următoare facură Rabinul visita Franciscu Kossuth și deputatul Lakatos, mulțamindu-i pentru ținuta și constanța sa în „principii”.

asupra sveltei și nobile figuru a Iuliei, care se înroși la față.

O nouă mirare cuprinse pe auditori, când Iulia încep să vorbescă. Această voce era atât de gingașă, atât de copilărească și tot-odată curată, ca tonul unui clopot de argint. Și ochii reginei Elisabeta erau fixați mereu asupra figurei plăcute a Iuliei. Odată ea se plecă spre contele Essex și-i șopti:

— „Ce om frumos! Elu jōcă ne-n-trecut! Și ce distinsă e tōta purtarea lui! Într'adeveru, elu sēmēnă mai multu unei fete, decât unui june”.

Scena se sfirșise între admirația generală. În timpul pauzei între acte, publicul vorbea numai de Iulia și din partea tinerilor nobili se presupunea cu hotărire, că acestu rol este jucat astăzi de o fată.

Piesa se continuă și când se sfirși marea scenă de balcon, între Romeo și Iulia izbucniră aplause sgomotoșe.

Intr'aceea se formară în public două partide. Una susținea, că Iulia de astă-dată este în adevēru o fată, de această

partidă se țineau toți nobili tineri; dramaticii prezenti țineau asemenea cu aceștia. Ei erau hotărîți pentru pășirea pe scenă a damelor. Aceasta era partida progresului, membrii clubului „omenilor de spirit”.

În fața acestora sta a doua partidă, vechii lordi, stâlpii tronului, — bărbați, cari țineau, că legile engleșe sunt neatacabile, că sunt efluxul celei mai înalte înțelepciuni omenești. Acestora nici-odată nu li-ar fi intrat în minte, că o fată ar pute să aibă atâtă curagiu, de-a vātēma legile engleșe și încă chiar în prezența reginei. De aceea ei afirmau, că Iulia este unu tineru. Aceștia erau așa numiți conservativi, în fruntea cărora sta lordul-caucelar Robert Dudley, conte de Leicester.

Dér conducătorii ambelor partide își îndreptau privirile adese-ori asupra reginei; bucurosu ar fi cetit de pe față ei, de ce părere este asupra Iuliei de azi.

Regina însă aplauda și partida progresului aplauda în urma acesta cu atât mai zelosu. În decursul piesei Lady Grafton era totu mai sgomotosă aplaudată de partida progresului. Conservativii însă

Ce să mai dică omul la astfel de comedii? De sus și până jos totu același sistem scandalos domnesce!

SCIRILE ȚILEI.

30 Martie.

Comitetul „societății pentru cultura și literatura română din Bucovina” a adresat Camerei deputaților și ministerului de culte o petiție, prin care arată câtu de multu a favorisat până acum statul austriac cele-alte naționalități, în detrimentul Românilor, și cum aceștia, din cauza lipsei de școli, sunt amenințați a rămâne pe o trēptă culturală mai inferiōră de câtu Rutenii, Polonii, etc. Petiția conchide, împreună cu altele adresate și din partea altor cercuri românești, ca: „înalta Cameră să binevoiască a dispune, ca cultura și literatura Românilor din Bucovina să fie înaintată din mijlocele statului, ca și a celor-alte popore ale Austriei”.

Dela Academia română. Alaltăieri au venit în discuția Academiei Române lucrările prezentate pentru premiul Eliade de 5000 lei. Erau vre-o 15 lucrări. Academia a hotărît să discute în plenum numai asupra acestora, în privința cărora rapoartele comisiunilor conchideau la premiare. Aceste lucrări erau: „Vasile Alexandri” omul și opera lui, de d. N. Petrașcu; „Tatalu nostru” de d-lu inspectoru școlar Neștescu; „Cursul de procedură civilă” de d-lu profesor universitar G. Tocilescu; „Iconografia” de d-lu Densușianu, profesor la Universitatea din Iași, și „Povestea lui Păcală”, versificată de d-lu Dulfu. Tōte cele-alte lucrări au fost înlăturate din discuția. Discuția a început asupra cărții d-lui Petrașcu. D-nii Vulcanu și Olănescu au vorbit pentru; d-nii D. Sturdza și Hășdeu contra. La votu ea n'a intrunit majoritatea. „Tatalu nostru” alu d-lui Neștescu, deși susținut cu căldură de d-lu Hășdeu, a avut aceeași sortă. „Cursul de procedură” alu d-lui Tocilescu, apărut de d-lu Maniu, a căzut. Asămenea și „Iconografia” d-lui Densușianu. „Povestea lui Păcală”, susținută de bētrānul d-nu Naumu, a rēmasă să se discute erl. În cēsul când cade și ea, Academia nu va da anul acesta premiul Eliade nimēni, seu, după părerea unora, va împărți cele 5000 de lei la cele 5 lucrări ale cărora raporte au fost favorabile premiului. Totu Alaltăieri s'a pus la votu alegerea de membrii corespondenței ai Academiei. D-lu Duiliu Zamfirescu, propus la secția literară, n'a intrunit numărul de voturi cerut de statute.

Unu procesu românesc la Budapesta. În 18 Aprilie se va pertracta înaintea curții cu jurați din Pesta unu interesant proces de presă. De astă-dată șema obișnuită se schimbă. Acusatul va fi fōia „Magyar Hir-lap”, reprezentată prin vro patru colaboratori în frunte cu deputatul Horvath Gyula, ér acusatoru e preotul român din Bocsig. Substratul procesului îl formēză nise articoli din „Magyar Hir-lap” prin cari numitul preot român era susținut de autorul moral al pretinsului atentat asupra trenului, care aducea pe Majestatea Sa la Boros-Sebest când cu manevrele cele mari.

Curia reg. din Budapesta a pertractat alaltăieri procesul, ce li-s'a intentat celor 15 tineri români pentru publicarea unei aderențe condamnațiilor în procesul „Replicei”. Seimă, că tribunalul de presă din Clușiu a achitat pe condamnați și a sistat procedura afară de Andreiu Baltescu, pe care l'a condamnat. Procurorul Lázár a apelat contra acestei sentențe, ér Curia a acceptat apelul și, îndrumând tribunalul din Clușiu să continue procedura. Tot-odată Curia a datu locu apelației de

tarea reginei în decursul jumătății a doua a piesei; nu-i sēmă bun pentru speranțele noastre.

— „Paciență, Mylady. Țilele următoare ne vor arăta, decât amu invins, seu nu”.

— „O, de amu fi invins!” oftă Lady Grafton.

Intr'aceea scisieră la trāsura. Lady Maria se aruncă în ea și și luă adio dela poetu.

Shakespeare însă merse singur prin stradele Londrei la locuința sa.

Abia ajuns aici, când étă că și intră la elu unu bărbat îmbrăcat în negru, care se oprî într'o depărtare ore-care dinaintea lui și-lu agră cu o serioșitate ceremonială:

— „Mr. Villiam Shakespeare?”
— „Da, eu sunt!” răspuse măestrul.
— „Majestatea Sa regina Angliei a poruncit, ca mână la amēdă să v'e prezentați la palatul de St.-James”.

— „Voiu asculta de porunca Majestății Sale”.

(Va urma.)

multitudine a lui Baltesu, cu adausul, ca se continua si contra lui procedura de presă. Este cunoscut, ca la cererea de amânare a pertractării procesului s'a alaturat si apărătorul Russu-Sirianu — și încă in limba maghiară.

—o—

Măne, în Vinerea mare, vomă avé un fenomen foarte rar, și atât din punctul de vedere astronomic, cât și religios de mare importanță. Tote planetele, ce rotează în jurul soarelui împreună cu pământul nostru, vor primi acea poziția, pe care au avut-o înainte cu 1862 de ani. Dicu 1862, deoarece creștinii numără anii dela nascerea lui Christos și nu dela mórtea lui, și așa avându 1895, trebuie a se subtrage 33 ani. În 12 Aprilie n. c. Luna va înstretăia „Calea Fecioarei (Jungfrau S. 150,180,210,2) la orele 4 și 30 minute, și ast-felul constelațiunea „Fecioarei“ va fi o oră invisibilă. *Spica* (α Fecioarei) deja dela 3 ore și jumătate va fi invisibilă. — I. P.

—o—

În cauza adunării generale a fondului de teatru român se va ține Martia viitoare (a treia zi de Paști) la orele 3 p. m. o consfătuire în Casina română din loc. Românii brașoveni sunt rugați a lua parte în numărul cât mai mare la această consfătuire.

—o—

Atentatorul contra statuei-Hentzi, Szelcș Adorján n'a fost aflat încă. Poliția din Budapesta îl „caută“ în ruptul capului, dăr fără de rezultat. Că unde a „dispărut“ *Szelcș*, nu știe să spună nimeni, — deși poate mulți știu dintre prietini lui din Pesta.

—o—

Limba italiană în Tirol. Senatul școlar regnicolar din Tirol a hotărât, să înainteze ministeriului de instrucțiune o rugare, ca limba italiană să se introducă, ca obiect de învățământ obligatoriu, în toate gimnaziile din Tirol.

—o—

O carte pentru preoți. Învățătu episcopul alt Rămnicului și Noului Severin, P. S. S. Ghenație, a scos de sub tipar la București un volum intitulat: „Evangeliiile“. Studiul istorico-literar, carl facu parte din cărțile ritualului bisericei române ortodoxe. Cartea e dedicată reginei României, care ca ore-cândă Despina Dòmna și-a întors privirile asupra monumentului dela Curtea-de-Argeș și a scris cu propria mână pentru acea biserică o evanghelie. Apoi după o prefață, se studiază cu multă competență diverse evanghelii.

—o—

Scumpirea cărnei. În cei 10 ani din urmă, la noi în țară s'a scumpit carnea de porc cu 7, de vițel cu 10, de oie cu 15 și de vită cu 15%. Față cu prețurile de acum 15 ani, carnea de vită e mai scumpă astăzi cu 25%.

—o—

Ca în Ungaria. Diar-lor poloneze din Lemberg li se comunică dela Varșovia sciri foarte grave. Ministrul de interne al Rusiei, d. Durnowo, a dat oficiilor postale rusești o circulară prin care atrage atențiunea asupra scrisorilor, ce vin în Rusia din Viena, Lemberg, Craiova și alte localități bânuite. În acele scrisori, dice circulara, se introduc în imperiul Țarului imprimate oprite. Oficiilor postale se dă ordinul să desfacă necondiționat scrisorile, ce dau ore-carl bânuieli și să le nimicească; scrisorile recomandate să le desfacă însă în prezența adresaților, ér casurile ce inspiră bânuială să se predea imediat gen-darmeriei. Mai departe se ordonă oficianșilor postali, să observe pe nesimțite persoanele cari trimittu scrisori cu baur în streinătate, și să le înregistreze semnamentele. Aceste semnamente să le înregistreze numai de câtă autorităților poliției de siguranță.

—o—

Prințul Karageorghevič, sublocotenent în regimentul rusești de gardă, a fost dimisionat din postul său, fiind tot-odată promovat la rangul de căpitan.

—o—

Regele Belgiei agratiă pe otrăvitorea Ioniaux, care fusese osândit la mórte, și îi schimbă pedepsa în temniță pe viță.

—o—

Tinerimea română din Feldiôra arangiază o petrecere cu dans Lună în 3/15 Aprilă 1895, a doua zi de Paști, în sala „Hotelului mare“ din Feldiôra. Inceputul la 8 ore sêra. Prețulu intrării: de persoană 30 cr. Bilete se capêtă dela casa. Programa: 1. „Cuvânt de deschidere“, de I. Micu jun. 2. „Ursita mea“, de Gr. Ștefănescu, executat de cor. 3. Herșu Bocogiuș, cântonată executată de * 4. „Bobococele și inele“, de I. Vidu, executat de cor. 5. „O declamațiune“, executată de I. Criștar. 6. „Jianul“, solo, de I. Vlădăreanu. După producțiune urmertză dansu, între care se va juca „Călușarul“, „Bătuta“ și „Romana“.

—o—

Altă bazaconiă. Cetim în „P. Lloyd“ dela 10 Aprilie n. următoarele: „În sinul Românilor moderați și cu simțăminte patriotice (sic.) deja de mai multă timp s'a putut observa tendința de-a orupe de tot cu agitatorii ultra-naționali, cari stau pe baza programului dela Sibiu. Diarul român, ce a apărut de curând în Timișoara, „Controla“, va fi organul partidei moderate. Acestă diaru deja a întreprins pașii pregătitori, pentru de-a delătura divergentele existente cu Românii. După cum i-se anunță lui „Keleti Értésitô“ din isvor sigur, în mai multe puncte ale Ungariei de Sud s'au ținut consultări intime, în cari s'a hotărît, ca Românii să părăsescă terenul pasivității și dela proximele alegeri dietale să-și valideze dreptul lor electoral. — Decă „patrioții“ soviniști își pun speranțele în asemeni „adeveratul moderați“, atunci sunt de compătimiti.“

—o—

D-lă Alfred Binet, profesor la Sorbonne în Paris și directorul institutului fiziologic „École des hautes études“, a fost invitat de ministrul de culte și instrucțiune publică din România, ca să țină un curs de psiho-fizică la universitatea din București. D-lă Binet, care în cercurile savanților este recunoscut ca cel dintăiu reprezentant al acestui ram de știință a primită invitarea și va începe cursul la finea lui Aprilie la universitatea din București.

Din Rusia.

La porunca împăratului rusești se va forma o comisiune constatătoare din șapte ingineri și reprezentanți ai diferitelor ministere, care va fi trimisă la Siberia, pentru de-a studia temeinic cestiunea *construirii liniei ferate siberiane*.

În urma raportului guvernului din Volhynia, în care acesta accentuează necesitatea înființării de școle agronomice, ministrul de agricultură rusești a hotărît să înființeze ast-fel de școle, fiind convins, că ele vor aduce folosul țărâniei și vor înmulți numărul arândășilor și administratorilor de bunuri rusești.

Comisiunea rusă de încoronare, care are să aranjeze toate festivitățile, ce se vor da cu ocaziunea încoronării Țarului Nicolae II, la Moscva, e compusă din următoarele notabilități ruse: președinte contele Voronțov-Dașkov; membrii în comisiune: loc. general baron Frederiks, consil. intim Vsevolozskij, loc. gen. Kuznetcov, adjutantul conte Benkendorf, apoi consilierii de stat Mercalov, Ber, Krivenco, Pogozov și colonelul Ridzevskij.

Părechia imperială rusă va merge la sf. Paști pe câte-va zile la Petersburg și apoi erăși se va muta la Zarskoje-Selo, unde va petrece vâra. Marele duce moștenitor, care de prezent se află în Algeria, peste puține zile se va întorpe pe mare la Caucasu.

Cătră preoții români.

(Apel.)

Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“ a teologilor români din Blășiu,

vădându cu mare durere de inimă, că doctrinele impii, perverse, absurde, false și inimice religiei creștine se propagă cu iuțela fulgerului până și în satele cele mai ascunse; vădându, că acele doctrine au ca urmare scăderea și înădușirea simțului religios și moral, precum și înstrăinarea dela s. biserică, dela acea mamă bună și așa de iubitoare, care în șirul atâtor seculi de durere a fost nu numai scutul credinței, ci și al limbii și naționalității noastre, a decis încă în anul 1889 trducerea și edarea celui mai bun opă de îndrumări pastorali, cari să fiă pentru preotul român un faru sincer pe calea cea grea și ostenicioasă a păstoririi sufletești; care să fie pentru veneratul cleru român un îndreptar practic în instruirea credincioșilor cu cuvântul adevărului etern și cu învățături salutare.

Acestă nobil propus de mult dorit s'a realizat în primăvâra anului 1890 în ziua Bunevestiri, când societatea noastră a putut prezenta publicului român și în specie preoțimei române partea primă din „Epistolele câtră un preot tineră“ — opul veneratului părinte Aloisiu Melcher, directorul alu locului de peregrinagiu „Unserr Herrn Ruhe“. Acel opă, care prin originalitatea și simplitatea elegantă în expunere; prin modul părintesc de a tracta lucrurile cu seriozitate adevărată preoțescă, care prin cunoștințele multilaterale, ce apar și și-se îmbia cu plăcere; care pentru experința câștigată în un șir lung de ani plini de activitate și prudentă espusă cu multă bună-voință și iubire de Dumneșu și de omen; care prin învățăturile alese în lucrurile, cari formeză obiectul activității și grijii dilaice a păstorului sufletesc, devine un isvor nesecat de învățături pastorali și arme de apărare pentru preotul român, care pentru biserică și națiune trebuie să trăiescă și să móră.

Un an mai târziu, în sêrbătorea intrării în biserică, Societatea noastră scoțe la lumină și partea a II-a a acestui opă de atâta valoare pastorală. Partea primă constă din 24 côle; ér a doua din 20 côle formată 8° mare, hârtia fină, tipar elegant. Prețulu unui exemplar din fiă-care parte a fost 1 fl. 50 cr. (al ambelor părți 3 fl.).

După-ce însă la modestele nostre apeluri și la côlele de prenumerațiune ni-au răspuns cu multă mai puțin, decât speram, încât Societatea dispune de sute de exemplare din fiă-care parte, ne-am vădit constrinși, deși stăm aproape în fața unui deficit, ca să reducem prețulu acestui opă, dela 3 fl. la 1 fl. 50 cr.; va să dice abonându cineva partea primă (1 fl. 50 cr.) a doua se trimite gratuit.

În considerarea acestora, ne luăm voiă a aduce la cunoștința onor. publicu român și în specie venerabilor preoți acestă deciziune, rugându-ne tot-odată deoferrirea sprijinului binevoitor, ca așa în curând să putem eda eventual alte opuri.

Acei domni, cari vor abona acestă opă, sunt rugați, ca abonamentul să luă direct la societate.

Nutrind firma speranță, că Apelul nostru va fi bine primit din partea întregii preoții române, am rămas,

Pretru Societatea de lectură Inocențiu M. Clain:

Blășiu, Aprilie 1895.

M. Hodorneșu,

preș. soc.

Vasile Ursică,

secr. soc.

Notă. Recomandăm cu totă căldura on. publicu român adevăratul mărgăritar sufletesc „Pregătire la mórte“, edat de Societatea noastră. Acestă opă constă din 28 côle; 8° mică, tipărită cu multă gust. Prețulu unui exemplar broșurat 80 cr. în legătură 1 fl.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasile Moldovanu, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețulu unui exemplar e: 50 cr. séu 1 coronă, plus 5 cr. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: Traianu H. Popă, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

Domni abonenți ai „Gazetei“ își pot procura această scriere de-odată cu reînnoirea abonamentului trilunar la foia.

Sciri telegrafice.

Tapolca, 11 Aprilie. Deputatul *Gajari* provocă la duel pe președintele clubului independent de aci, *Manyoki*, pentru espresii despectătoare.

Agria, 11 Aprilie. Comunele din comitatul *Heves*, situate lângă Tisa sunt foarte periclitate.

Arad, 11 Aprilie. Linia ferată spre Timișoara și satul Cociuba sunt inundate de apă. Deja s'au surpat 11 case.

Bătania, 11 Aprilie. Fericitul e iminent. Apa esundată deja a ajuns până la vârful zegazurilor.

Semlin, 11 Aprilie. Pe stradele orașului Semlin apa a ajuns înălțimea de 1 1/2 metri. Eri au fost total inundate comunele *Zefkerin*, *Baranya* și *Glagon*. Vapórele mântuesc ce pot. Din partea sêrbescă au încercat unii indiviți de-a rupe cheul de la termurul ungar, însă nu li-a succedut din cauza marei atențiuni a pãzitorilor de granițe ungar.

DIVERSE.

Incendiile teatrelor. Este o lege a vieții de a pune durerea alături de bucurie și în ordinea acesta de idei, nimic nu impresionă mai dureros ca incendiile teatrelor. Catastrofa operi comice din Paris și a teatru Ring din Viena sunt încă recente în memoria tuturor. O revistă americană publică un studiu interesant în privința acestor incendii. Din studiul acesta reiese, că sunt două perioade în existența teatrelor, în timpul cărora sunt espuse pericolele incendiului: prima perioadă este epoca construcțiunii și se întinde asupra celor d'intăiu cinci ani; a doua este cea cuprinsă între anul alu patru-șecilea și cinci-șecilea alu existenței clădirilor. Agravarea pericolului pe timpul primei perioade se poate esplica prin neexperiența personalului și imperfecțiunea instalațiilor preventive, care se completează cu timpul. Pentru a doua perioadă, mărirea riscului se esplica prin usagiul acestor instalațiuni și prin sentimentul esagerat alu siguranței, care domnesc printre personalu. Dela mijlocul véculei din urmă, media anuală a teatrelor distruse de incendiu a fost de 19; în 1881 cifra a atins 28; în schimb a cădut în 1886 la 7. Din 289 incendii de teatru, 56 s'au produs în timpul zilei (19,4 la sută); 15 teatre au ars cu o ór înainte de reprezentație (5,2 la 100); 36 în timpul reprezentației (12,4 la sută); 69 în cele două ore după sfirșitul reprezentației (23,9 la 100) și 113 (séu 39,1 la sută) pe timpul nopții. Statistica ne dă numărul victimelor incendiilor, care au izbucnit în timpul reprezentațiilor; dela 1876 până la 1888 șese incendii mari de teatru au făcut aproape 1500 de victime; acestea sunt desastreele din Brooklyn (Comvays Theater, 5 Decembrie 1876, 283 victime); Nizza (Teatru municipalu, 23 Martie 1881, 150-200 victime); Viena (Ring Theater, 8 Decembrie 1881, 450 victime); Paris (Opera comică, 25 Maiu 1887, 110 de victime); Exeter în Anglia (Exeter Theater, 5 Septembrie 1887, 166-200 victime); Oporto în Portugalia (31 Martie 1888, 240 de victime).

Taxa pe titlurile de nobleță. D-lă Gerault, senator franceș, va aduce în discuția parlamentului franceș un proiect de lege: stabilirea unei taxe pe titluri și particole. După acest proiect titlul de prinț ar costa anual 1000 de lei; cel de duce 800; de marchis 700; de conte, 600; de viconte 500; de baron 400, particula după ar costa 200 franc; ér cea simplă 100.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“.

Comptul încheiat al secțiunii I-e pro 1894.

Venite:		Erogate:	
fl.	cr.	fl.	cr.
Fond de premii din anul 1893	25610 84	Premii de reasigurare	33204 66
Premii după detragerea stornilor	115457 09	Salare, spese, inserțiunî, spese de călătorie, imprimare, port postal etc.	29326 19
Taxe	6952 94	Interese de avanse	3738 47
Reservă de daune "din anul" 1893	4294 66	Contribuție	1094 98
Venite diverse	532 85	Amortisare de mobile fl. 275.13	
		Amortisare de pretensiuni dubioase " 10285.03	10560 16
		Interese după obligațiunile fondului de întemeiere	2 85 30
		Reservă de premii	27417 48
		Daune solvite și spese de evaluare după detragerea părților reasigurate fl. 31181.78	
		Reservă de daune " 4164.78	35346 56
		Provisiuni	5568 21
		Ajutóre la reuniuni de pomperi	198 12
		Contribuire la fondul de pensiune	797 57
		Excedent pro 1894	3510 68
	152848 38		152848 38

Bilanț la 31 Decembrie 1894.

Activa:		Pasiva:	
fl.	cr.	fl.	cr.
Obligațiuni needate	170800	Fond de întemeiere	270000
fl. 6500 scrisuri fonc. ale casei de păstrare din Sibiu, em. I. à fl. 106.50 fl. 6922.50		" " premii secția I.	27417 48
" 31900 scrisuri fonc. ale casei de păstrare d. Sibiu, em. II. à fl. 104.50 " 33335.50		" " " " II. fl. 322516.02	
" 11000 scrisuri fonc. ale casei de păstrare d. Sibiu, em. III. à fl. 101.75 " 11192.50		Transport de premii secția I. " 7125.16	
Cor. 1600 scrisuri fonc. ale casei de păstrare d. Sibiu, em. IV. à fl. 100.— " 800.—		Fond de rezervă pentru tontine " 80907.90	410549 08
fl. 3600 scrisuri fonc. ale instit. de cred. fonc. din Sibiu, em. III à fl. 103.— " 3708.—		Reservă pentru casuri de mörte însinuate	3785 —
" 5500 scrisuri fonc. ale instit. de cred. fonc. din Sibiu, em. IV. à fl. 104.50 " 5747.50		" " daune de foc însinuate	4164 78
" 21000 scrisuri fonc. ale instit. de cred. fonc. din Sibiu, em. V. à fl. 101.75 " 21367.50		Avanse pe efecte	78000 —
Cor. 5000 scrisuri fonc. ale instit. de cred. fonc. din Sibiu, em. VI. à fl. 100.— " 2500.—		Creditori diverse	15847 68
fl. 23600 scrisuri fonciare 4 1/2% ale inst. de credit fonc. ung. à fl. 100.50 " 23718.—		Datorie ipotecară și de cont-curent.	74465 20
" 4000 scrisuri fonc. 5% ale institutului de credit fonc. ung. à fl. 101.— " 4040.—		Fond de pensiune	13257 50
" 5400 losuri pen. reg. Dunării à fl. 132.— " 7128.—		Interese neridicate	1452 38
" 5000 scrisuri fonciare ale "Albinei" em. II. à fl. 101.75	5087.50	Excedent rezervat secția I. pro 1892	1703 66
Cor. 8000 scrisuri fonciare ale "Albinei" em. III. à fl. 101.75	4070.—	" " " " " 1893	2242 34
" 6000 rentă-coroane ungare à fl. 98.50 " 2955.—		" " " " " II " 1892	472 40
fl. 300 rentă-hârtie austriacă à fl. 100.— " 300.—		" " " " " 1893	503 89
" 200 rentă-argint à fl. 100.05	200.10	Fond de garanție secția I.	6080 29
" 400 losuri de stat d. a. 1860 à fl. 162.25 " 649.—		" " " " " II.	6232 18
" 100 scrisuri fonc. cu premii 4% ale băncii ung. ipotecare à fl. 129.— " 129.—		Excedent secția I. pro 1894	3510 68
Acțiuni diverse	2233.—	" " " " " II. " "	572 82
	fl. 136083.10		
Efectele fondului de pensiuni:			
fl. 3000 scris. fonc. ale casei de păstr. din Sibiu, em. II. à fl. 104.50 fl. 3135.—			
" 5500 scris. fonc. ale casei de păstr. d. Sibiu, em. III. à fl. 101.75 " 5596.25			
C. 6000 scris. fonc. ale casei de păstr. d. Sibiu, em. IV. à fl. 100.— " 3000.—			
fl. 1500 scris. fonc. ale instit. de credit f. d. Sibiu, em. V. à fl. 101.75 fl. 1526.25 fl. 13257.50	149340 60		
Realități: Case în str. Cismădiei Nr. 1, 3 și 5: fl. 207854.25			
casa în strada Ierni Nr. 22.	3600.—		
Împrumuturi pe polițe de asigurare pe viață	110754 63		
" " " " tontime	9766 —		
" " " " efecte	270 —		
Portofoliul cambiilor	231 61		
Depuneri spre fructificare	1251 11		
Pretensiuni la agențe sect. I.	46249 58		
" " " " " II.	33298 71		
Debitori: (societăți de reasigurare și diversi)	11468 76		
Avanse la inspectorii etc.	5969 82		
Mobile, table de agenți și tablize	11994 42		
Provisiuni capitalisate	57646 16		
Bon al secției II. la secția I.	89564 62		
Casa în numerar	8116 09		
	920257 36		920257 36

Comptul încheiat al secțiunii II-a pro 1894.

Venite:		Erogate:	
fl.	cr.	fl.	cr.
Fond de premii din anul 1893	300004 28	Capitale asigurate solvite fl. 41512.45	
Transport de premii din anul 1893	7043 55	Reservă după casuri de mörte însinuate " 3785.—	
Premii după detragerea stornilor	108076 10	Plătiri pentru tontine contra asigurate " 90.—	45387 45
Taxe	1872 75	Asigurări de zestre solvite	4940 —
Reservă pentru casuri de mörte însinuate din an. 1893	1656 50	Asigurări cu termen fix solvite	11097 70
Arvune decăzute etc.	451 50	Premii de reasigurare	375 29
Interese și venituri după case	17081 44	Provisiuni de achiziție fl. 1360.15	
		Amortisare de provisiuni capitalisate " 4137.01	5497 16
		Provisiune de incasso	3331 33
		Salare, spese, imprimare, spese de călătorie, inserțiunî, port postal etc.	14877 67
		Contribuții	1370 71
		Polițe rescumpărate	7046 79
		Premii rebonificate	1116 64
		Amortisare din mobiliu fl. 275.13	
		Amortisare din pretensiuni dubioase " 275.52	550 65
		Contribuire la fondul de pensiune	790 08
		Onorare medicale	1791 50
		Interese ipotecare	4368 20
		Interese după oblig. fondului de întemeiere	3267 —
		Spese cu casele	155 70
		Perdere de curs la efecte	8 25
		Fond de premii pro 1895	322516 02
		Transport de premii pro 1895	7125 16
		Excedent pro 1894	572 82
	436186 12		436186 12

Wilhelm Bruckner m. p.

Dr. A. Brote m. p.

Sibiu, 18 Martie 1895.

Bilanțul și compturile încheiate confruntate cu registrele referitoare s'au găsit în consonanță.

CONSILIUL DE SUPRAVEGHIERE:

F. Müller m. p.

Dr I. Nemeș m. p.

A. Friedsmann m. p.